

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urto/1/2022
Identifikačné číslo spisu:	7021200415
Dátum vydania rozhodnutia:	01.02.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7021200415.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci odsúdeného U. C., v konaní podľa zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 1. februára 2022, o odvolaní prokurátora Krajskej prokuratúry Košice proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 10. novembra 2021, sp. zn. 8Ntc/13/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku odvolanie prokurátora Krajskej prokuratúry Košice z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“), rozhodol tak, že:

Podľa § 12 odsek 2 písm. a) zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov odmietol uznanie výkonu rozhodnutia Policajného súdu Rotterdam, sp. zn. 10/060001-20 z 29. júna 2020, právoplatného 14. júla 2020 u odsúdeného U. C., narodeného X. T. XXXX, trvale bytom F. B., T. V. XX/XXX, slovenského štátneho občana, ktorým mu bola uložená peňažná sankcia v celkovej výške 300,- EUR za skutok posúdený ako trestný čin urážky spôsobenej verejnému činiteľovi počas alebo v súvislosti s legálnym výkonom jeho služby podľa článku 266 a článku 267 holandského Trestného zákona, ktorého sa mal menovaný dopustiť tak, že urazil policajného príslušníka pri výkone služby zvolaním „Motherfuckers! Motherfuckers!“ 7. marca 2020, Rotterdam.

Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že 24. júna 2021 mu bolo Ministerstvom Slovenskej republiky s poukazom na § 10 ods. 1 zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 183/2011 Z. z.“) doručené Osvedčenie podľa článku 4 rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné

sankcie vydané príslušným holandským orgánom 9. júna 2021 (ďalej len „Osvedčenie“) s tomu zodpovedajúcim rozhodnutím Policajného súdu Rotterdam, Holandské kráľovstvo z 29. júna 2020, sp. zn. 10/060001-20 (ďalej tiež „cudzozemské rozhodnutie o peňažnej sankcii“). Krajský súd v napadnutom rozsudku ďalej dôvodil, že štát pôvodu zaradil ním zistený skutok do kategórie konaní, pri ktorých sa obojstranná trestnosť podľa § 3 ods. 2, ods. 5 zákona č. 183/2011 Z. z. neskúma, zistil však, že uznanie doručeného rozhodnutia je potrebné odmietnuť podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 183/2011 Z. z. z dôvodu rozporu medzi Osvedčením a doručeným cudzozemským rozhodnutím v časti vymedzenia peňažnej sankcie a hlavne podľa § 4 citovaného zákona z primárneho dôvodu, že podľa vlastných zistení krajského súdu odsúdený U. C. (ďalej tiež „odsúdený“) nemá na území Slovenskej republiky skutočné bydlisko, majetok a ani príjem.

Proti tomuto rozsudku podala prokurátorka Krajskej prokuratúry Košice (ďalej tiež „prokurátorka“), v zákonom stanovenej lehote, riadne a včas, odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že vyššie uvedené Osvedčenie vykazuje niekoľko zrejmých nedostatkov, s ktorými sa krajský súd nevysporiadal, no najzávažnejším z nich je skutočnosť, ktorá aj mala byť správnym a jednoznačným dôvodom pre odmietnutie uznania a vykonania doručeného cudzozemského rozhodnutia, spočívajúca v nespĺnení obojstrannej trestnosti skutku v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 183/2011 Z. z., keďže skutok, pre ktorý bola odsúdenému doručeným cudzozemským rozhodnutím uložená peňažná sankcia nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky vzhľadom na to, že slovná urážka verejného činiteľa nenapĺňa formálne znaky žiadnej skutkovej podstaty trestného činu podľa slovenského Trestného zákona, čo znamená, že súd prvého stupňa mal uznanie a výkon dotknutého holandského rozhodnutia odmietnuť podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona č. 183/2011 Z. z., keďže skutok, pre ktorý bolo vydané rozhodnutie, nie je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky a nejde o konanie podľa § 3 ods. 2, 3 a 5 zákona č. 183/2011 Z. z. (teda nejde o skutok, ktorý by bolo možné podradiť pod kategórie trestných činov vymenované v § 3 ods. 3 uvedeného zákona). V podstate z vyššie uvedených dôvodov navrhla, aby najvyšší súd napadnuté rozhodnutie zrušil a o odmietnutí uznania a výkone cudzieho rozhodnutia sám rozsudkom zo zákonných dôvodov rozhodol.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým prokurátorka podala odvolanie, ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil nasledovné.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 183/2011 Z. z. rozhodnutie o peňažnej sankcii možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie o peňažnej sankcii vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2 až 5 neustanovujú inak.

Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona ak sa žiada o uznanie a výkon rozhodnutia pre skutok, ktorý je v osvedčení o vydaní rozhodnutia o peňažnej sankcii (ďalej len „osvedčenie“) označený justičným orgánom štátu pôvodu priradením k jednej alebo k viacerým kategóriám trestných činov uvedených v odseku 3, súd neskúma, či ide o čin trestný podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Podľa § 3 ods. 3 dotknutého zákona kategóriami trestných činov podľa odseku 2 sa rozumejú

- a) účasť na zločinnom společení,
- b) terorizmus,
- c) obchodovanie s ľuďmi,
- d) sexuálne vykorisťovanie detí a detská pornografia,
- e) nedovolené obchodovanie s omamnými a psychotropnými látkami,
- f) nedovolené obchodovanie so zbraňami, strelivom a výbušninami,
- g) korupcia,
- h) podvod vrátane podvodu týkajúceho sa finančných záujmov Európskej únie podľa Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev z 26. júla 1995,
- i) legalizácia príjmov z trestnej činnosti,
- j) falšovanie a pozmeňovanie meny,
- k) počítačová kriminalita,

l) trestné činy proti životnému prostrediu vrátane nedovoleného obchodovania s ohrozenými živočíšnymi a rastlinnými druhmi, ich plemenami a odrodami,
m) uľahčenie neoprávneného prekročenia štátnej hranice a neoprávneného pobytu,
n) vražda, závažné ublíženie na zdraví,
o) nedovolené obchodovanie s ľudskými orgánmi a tkanivami,
p) únos, obmedzovanie osobnej slobody a branie rukojemníka,
q) rasizmus a xenofóbia,
r) organizovaná alebo ozbrojená lúpež,
s) nedovolené obchodovanie s kultúrnymi objektmi vrátane starožitností a umeleckých diel,
t) podvodné konanie,
u) vymáhanie peňazí alebo inej výhody a vydieranie,
v) falšovanie a pirátstvo výrobkov,
w) falšovanie a pozmeňovanie verejných listín a obchodovanie s takými listinami,
x) falšovanie a pozmeňovanie platobných prostriedkov,
y) nedovolené obchodovanie s hormonálnymi látkami a ďalšími prostriedkami na podporu rastu,
z) nedovolené obchodovanie s jadrovými alebo rádioaktívnymi materiálmi,
aa) obchodovanie s odcudzenými vozidlami,
ab) znásilnenie,
ac) podpaľačstvo,
ad) trestné činy podliehajúce právomoci Medzinárodného trestného súdu,
ae) nezákonné ovládnutie lietadla alebo plavidla,
af) sabotáž,
ag) pašovanie tovaru,
ah) porušovanie práv duševného vlastníctva,
ai) hrozby a skutky násilia proti osobám vrátane násilia počas športových podujatí,
aj) poškodzovanie cudzej veci,
ak) krádež,
al) trestné činy určené štátom pôvodu a slúžiace na účely plnenia záväzkov vyplývajúcich z nástrojov prijatých na základe Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 183/2011 Z. z. ustanovenie odseku 2 platí rovnako aj pre rozhodnutie o peňažnej sankcii, ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je justičným orgánom štátu pôvodu označený v osvedčení priradením ku kategórii protiprávneho konania zakladajúceho porušenie pravidiel cestnej premávky.

Z citovaných ustanovení je teda zrejmé, že trestný čin verbálnej urážky verejného činiteľa nie je možné podradiť pod žiadnu z vyššie uvedených kategórií trestných činov (uvedený zákon s takouto kategóriou nepočíta), pričom v zásade totožné kategórie obsahuje aj Osvedčenie vydané podľa článku 4 rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie, ktorého transpozíciou do právneho poriadku Slovenskej republiky je práve zákon č. 183/2011 Z. z. Napokon z Osvedčenia doručeného krajskému súdu je zrejmé, že justičný orgán štátu pôvodu sporný skutok pod žiadnu kategóriu podľa § 3 ods. 3 a 5 citovaného zákona ani nepodradil [nevyplnil bod 3 časti g) Osvedčenia], ale dotknutý trestný čin uviedol v bode 4. časti g) Osvedčenia, kde sa uvádzajú (ako to vyplýva aj z pokynu pre vyplnenie tlačiva Osvedčenia) práve skutky, ktoré nie je možné zahrnúť do bodu 3 (v ktorom sú uvedené kategórie, pri ktorých sa obojstranná trestnosť neskúma).

Vzhľadom na to, že verbálna urážka verejného činiteľa nenapĺňa znaky žiadneho trestného činu podľa právneho poriadku Slovenskej republiky (Trestného zákona) a nebola (a ani nemohla byť) podradená pod žiadnu kategóriu trestných činov podľa § 3 ods. 3, ods. 5 zákona č. 183/2011 Z. z., obojstranná trestnosť ako podmienka uznania cudzozemského rozhodnutia o peňažnej sankcii plynúca z ustanovenia § 3 ods. 1 uvedeného zákona nebola splnená.

Je preto potrebné odvolateľke prisvedčiť, že aj z tohto dôvodu nebolo možné doručené cudzozemské rozhodnutie uznať, pričom tejto prekážke uznania zodpovedá dôvod odmietnutia podľa § 12 ods. 1 písm.

b) zákona č. 183/2011 Z. z.

Krajský súd ako dôvod odmietnutia uznania a výkonu doručeného cudzozemského rozhodnutia vo výrokovej časti napadnutého rozsudku použil dôvod podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 183/2011 Z. z., teda nesúlad medzi doručeným Osvedčením a cudzozemským rozhodnutím o peňažnej sankcii v časti jej vymedzenia. Tento dôvod odmietnutia by však súd prvého stupňa mohol použiť až potom, čo by v súlade s § 12 ods. 3 citovaného zákona požiadal justičný orgán štátu pôvodu o stanovisko, prípadne aj o bezodkladné zaslanie dodatočných informácií nevyhnutných pre svoje rozhodnutie, čo však neurobil.

Napriek tomu krajský súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia navyše ako primárny dôvod odmietnutia uznania a výkonu cudzozemského rozhodnutia o peňažnej sankcii konštatoval zistenie, že odsúdený nemá na území Slovenskej republiky skutočné bydlisko, majetok a ani príjem, a preto nie je splnená podmienka uznania a výkonu cudzozemského rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa § 4 zákona č. 183/2011 Z. z.

Podľa § 4 zákona č. 183/2011 Z. z. v znení zákona č. 396/2019 Z. z. účinného od 1. januára 2020 (je zjavné, že krajský súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia necituje aktuálne znenie zákona) rozhodnutie o peňažnej sankcii členského štátu možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak povinný má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, sídlo, majetok alebo príjem.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 396/2019 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 183/2011 Z. z. plynie, že týmto zákonom došlo k zmene právnych predpisov v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach na úrovni Európskej únie, v časti definujúcej pojem „obvyklý pobyt“, s cieľom dosiahnutia súladu s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a rešpektovania skutočnosti, že ide o autonómny pojem práva Európskej únie, ktorý sa v zásade vyznačuje dvomi prvkami, a to jednak vôľou dotknutej osoby zriadiť zvyčajné centrum svojich záujmov na určenom mieste a jednak prítomnosťou, ktorá predstavuje dostatočný stupeň stability na území dotknutého členského štátu.

Podľa § 10 ods. 2, vety druhej za bodkočiarkou, zákona č. 183/2011 Z. z. ministerstvo vráti vec justičnému orgánu štátu pôvodu bez vybavenia aj vtedy, ak osvedčenie vydal orgán, ktorý nie je príslušný na jeho vydanie, alebo ak nie je založená právomoc slovenských súdov na uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii podľa tohto zákona.

Z citovaných ustanovení je potom zrejmé, že ak odsúdený nemá na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt, sídlo, majetok alebo príjem, nie je ani daná právomoc slovenských súdov na uznanie a výkon cudzozemského rozhodnutia o peňažnej sankcii a tým pádom ani na odmietnutie jeho uznania a výkonu, pričom toto zistenie (o ne/existencii právomoci) musí logicky predchádzať rozhodnutiu či už o uznaní alebo o odmietnutí uznania a výkonu dotknutého rozhodnutia. V prípade takéhoto zistenia (nedostatku právomoci) teda krajský súd uznanie a výkon cudzozemského rozhodnutia o peňažnej sankcii neodmieta, keďže na takýto postup (uznanie/odmietnutie rozhodnutia) nemá právomoc (napokon tejto situácii ani žiaden dôvod odmietnutia podľa § 12 citovaného zákona nezodpovedá), ale Osvedčenie a tomu zodpovedajúce rozhodnutie vráti Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré ho postupom podľa § 10 ods. 2 uvedeného zákona taktiež vráti justičnému orgánu štátu pôvodu bez vybavenia.

Z predloženého spisu, ako aj zistení krajského súdu (zo správ Obvodného oddelenia Policajného zboru Veľké Kapušany, Mestského úradu Veľké Kapušany) plynie, že obvinený sa v mieste trvalého bydliska nezdržiava, dlhodobo sa s rodinou zdržiava v Anglicku, o čom svedčia aj záznamy v odpise registra trestov, podľa ktorých bol odsúdený U. C. opakovane odsúdený súdmi Veľkej Británie s tým, že na území Slovenskej republiky súdne trestaný nebol.

Odsúdený teda zjavne, keďže sa na dostatočnej úrovni stability v mieste trvalého bydliska (ale ani nikde inde v Slovenskej republike) nezdržiava, obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky nemá.

Nedostatočne objasnenou však zostala otázka, či odsúdený nemá na území Slovenskej republiky majetok alebo príjem. V tomto smere krajský súd zistil, že odsúdený nemá zriadený účet v žiadnej banke, čo však nemusí nevyhnutne znamenať, že tu nemá žiaden majetok, či príjem, ktorý si na účet neukladá. Za týmto účelom bolo preto potrebné minimálne osloviť Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky s otázkou, či odsúdený nevlastní na území Slovenskej republiky nehnuteľný majetok, Sociálnu poisťovňu, a. s. a z jej evidencií zistiť, či odsúdený nie je na území Slovenskej republiky zamestnaný, či nie je samostatne zárobkovo činnou osobou alebo či nepoberá rôzne dávky a podobne.

Takéto zistenia však mal pred svojím rozhodnutím, a to prípadne aj za pomoci príslušnej krajskej prokuratúry, vykonať krajský súd.

Vzhľadom ale na to, že aj v prípade zistenia, že predsa len odsúdený na území Slovenskej republiky príjem alebo majetok má, by uznanie cudzozemského rozhodnutia nebolo možné pre existenciu dôvodov odmietnutia uznať, nepovažoval najvyšší súd za efektívne v tomto štádiu trestného konania (po takmer 8 mesiacov od doručenia osvedčenia) konanie ďalej predlžovať dopĺňaním dokazovania, ktoré zjavne k uznaniu sporného rozhodnutia nepovedie, naopak v prípade negatívneho zistenia by mohlo viesť nanajvýš k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a jeho vráteniu bez vybavenia justičnému orgánu štátu pôvodu prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky.

Za takejto situácie potom nepovažoval najvyšší súd za zmysluplné napadnuté rozhodnutie zrušiť a použitý dôvod odmietnutia nahradiť iným, taktiež nie celkom príliehavým (momentálne predčasným), ale konanie zamietnutím odvolania prokurátora ukončiť bez uznania a výkonu cudzozemského rozhodnutia a ďalšieho dokazovania predlžujúceho konanie bez reálnej možnosti (aj po jeho vykonaní) dotknuté rozhodnutie na území Slovenskej republiky uznať a vykonať.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.